

OPĆE INFORMACIJE		
Naziv predmeta	Medicinska sociologija	
Nositelj predmeta	Doc. dr. sc. Ivan Miškulin	
Suradnici	Dr. sc. Nika Pavlović	
Studijski program	Integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij Medicina na njemačkom jeziku	
Status predmeta	Obvezni	
Godina, semestar	2. godina, 4. semestar	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	1,0
	Broj sati (P+S+V)	15 (5+10+0)
OPIS PREDMETA		
Ciljevi predmeta		
Upoznavanje studenata s definicijom i zadacima sociologije medicine te njezinim razvojem.		
Uvjeti za upis predmeta		
Za ovaj kolegij nema posebnih uvjeta osim onih definiranih nastavnim planom i programom cijelog studijskog programa.		
Ishodi učenja na razini programa kojima predmet pridonosi		
1.1., 2.2., 2.3., 3.4., 3.5., 4.2.		
Očekivani ishodi učenja za predmet		
Znanje i vještine		
Nakon položenog ispita iz ovog kolegija student će biti sposoban:		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rastumačiti pojedine socijalne čimbenike bolesti te društvene nejednakosti u zdravlju i zdravstvenoj zaštiti. 2. Rastumačiti međuodnos stresa i zdravlja, stresa i socijalne podrške, spola i zdravlja, medicine i medija te religioznosti i zdravlja. 3. Prikazati osobitosti osnovnih modela duševnih bolesti odnosno poremećaja te specifičnosti komunikacije u sustavu zdravstva. 4. Rastumačiti osobitosti obiteljskog nasilja te zlostavljanja na radnom mjestu. 5. Rastumačiti sociološki aspekt ovisnosti te rizičnog spolnog ponašanja. 		
Sadržaj predmeta		
Sociologija medicine: uvod i definicija. Predmet proučavanja, podrijetlo i razvoj sociologije medicine. Medicinski i sociološki koncepti normalnog i patološkog. Zdravlje: Zdravlje kao ideal i/ili kao norma. Biomedicinske, sociomedicinske, laičke, profesionalne, statične i dinamične definicije zdravlja. Pokret za promicanje zdravlja. Bolest: Predznanstveni, medicinski i sociologijski koncepti bolesti. Sociologijski koncepti bolesti – bolest kao devijantnost, funkcionalistički pristup analizi bolesti kao devijantnosti, teorija označavanja (etiketiranja), bolest kao neprilagođenost, bolest i teorija sloma. Duševne bolesti i/ili duševni poremećaji. Pojmovno određenje. Osnovni modeli duševnih poremećaja – medicinski, psihoanalitički, sociodinamički, bihevioristički, sociologijski. Stres i socijalna podrška. Pojam i oblici socijalne podrške. Metode mjerenja socijalne podrške. Odnos stresa i socijalne		

podrške. Stres i bolest. Fiziološki procesi i stres. Socijalni faktori i stres. Post-traumatski stresni poremećaj. Društvene nejednakosti u zdravlju i zdravstvenoj zaštiti. Društvena diferencijacija. Društvena stratifikacija. Društvene razlike i nejednakosti. Određenje zdravstvenih nejednakosti i objašnjenje njihova nastanka. Socijalna determiniranost zdravlja. Zdravstvene nejednakosti i principi pravednosti u zdravlju. Pojavni oblici zdravstvenih nejednakosti. Indikatori zdravlja. Pojmovno određenje. Vrste indikatora zdravlja. Uporaba indikatora zdravlja. Zdravstveno ponašanje. Definicije osnovnih oblika zdravstvenog ponašanja. Opća teorija o ponašanju. Teorije o zdravstvenom ponašanju. Andersenov model korištenja zdravstvene zaštite. Spol i zdravlje. Razlike u zdravlju među spolovima. Obrasci uočenih razlika u pojedinim zemljama. Utjecaj bračnog statusa i spola na zdravlje. Sociološki aspekti rizičnog spolnog ponašanja. Teorijsko modeliranje rizičnog spolnog ponašanja. Adolescenti kao rizična skupina. Čimbenici spolnih rizika u adolescentnoj i odrasloj populaciji. Modeli zdravstvenih sustava. Definicija i temeljni ciljevi zdravstvenog sustava. Organizacijski modeli zdravstvenih sustava. Vrijednosni sustavi i organizacija zdravstva. Stres i zdravlje. Izloženost stresu u svakodnevnom životu. Utjecaj stresa na zdravlje. Društveno okruženje i stres. Važnost suradnje i timskog rada u pružanju zdravstvene zaštite. Pojmovno određenje timskog rada. Voditelj tima. Interakcije u timu. Suradnja liječnika i drugih zdravstvenih djelatnika. Stigma i mentalno zdravlje. Definicija mentalnog zdravlja i stigme. Mentalni poremećaj i stigma. Samostigmatizacija. Stigma i ljudska prava. Stigma unutar zdravstvenog sustava. Komunikacija u sustavu zdravstva. Komunikacija zdravstveni djelatnik – pacijent. Komunikacija među zdravstvenim djelatnicima. Komunikacijske prepreke. Komunikacijske pogreške u odnosu s pacijentom. Komunikacija s grupom. Obiteljsko nasilje: Definicija. Vrste. Učestalost pojavljivanja u svijetu, Europi te RH. Rizični čimbenici za pojavnost. Pristup zdravstvenih profesionalaca. Mjere prevencije. Zlostavljanje na radnom mjestu (Mobbing): Definicija. Vrste. Žrtve mobbinga. Reakcije žrtava mobbinga. Posljedice mobbinga na zdravlje. Zlostavljač. Prevencija mobbinga. Legislativa i stanje u RH. Prava pacijenata. Pravo pacijenta na istinu i odluku. Prava pacijenta i partnerski odnosi u sustavu zdravstva. Prava pacijenata i klinička ispitivanja. Europska deklaracija o unapređenju prava pacijenata. Položaj pacijenata u RH – legislativa i praksa. Sociološki aspekti ovisnosti. Ovisnost o nikotinu. Ovisnost o psihoaktivnim drogama. Ovisnost o alkoholu. Medicina i mediji: Odnos novinara i zdravstvenih radnika. Uloga medija u kriznim situacijama. Mediji kao izvor zdravstvenih informacija. Uloga medija u preventivnim kampanjama. Socijalni čimbenici bolesti. Visina prihoda. Obrazovanje. Zaposlenost. Društveni položaj. Način života i životni stil. Religioznost i zdravlje: Odnos religije i fizičkog zdravlja. Odnos religije i mentalnog zdravlja. Sociologija odnosa religije i zdravlja.

Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ samostalni zadaci
	☒ seminari i radionice	☐ multimedija i mreža
	☐ vježbe	☐ laboratorij
	☐ obrazovanje na daljinu	☐ mentorski rad
	☐ terenska nastava	☐ ostalo

Obveze studenata

Pohađanje svih oblika nastave je obavezno, a student mora pristupiti svim provjerama znanja. Student može opravdano izostati s 30% svakog od oblika nastave.

Praćenje rada studenata

Pohađanje nastave	X	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad	X	Ekperimentalni rad	
Pismeni ispit	X	Usmeni ispit		Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuiran		Referat		Praktični rad	

		a provjera znanja				
Portfolio						

Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Nastavna aktivnost	ECTS	Ishod učenja	Aktivnost studenta	Metode procjenjivana	Ocjenjski bodovi	
					Min.	Max.
Pohađanje nastave	0,1	1-5	Prisutnost na nastavi	Evidencija	2	4
Seminar	0,4	4-5	Seminarski rad	Prezentacija	12	24
Završni ispit	0,5	1-3	Učenje za završni ispit	Pismeni ispit	36	72
Ukupno	1,0				50	100

Vrednovanje završnog ispita

Postotak točno riješenih zadataka (%)	Ocjenjski bodovi
60,00-64,99	36
65,00-69,99	42
70,00-74,99	47
75,00-79,99	52
80,00-84,99	57
85,00-89,99	62
90,00-94,99	67
95,00-100,00	72

Oblikovanje završne ocjene

Ocjenjskim bodovima ostvarenim tijekom nastave pridružuju se bodovi ostvareni na završnom ispitu. Ocjenjivanje u ECTS sustavu vrši se apsolutnom raspodjelom, odnosno na temelju konačnog postignuća i uspoređuje se s brojčanim sustavom na sljedeći način: A – izvrstan (5): 90-100 ocjenjskih bodova; B – vrlo dobar (4): 80-89,99 ocjenjskih bodova; C – dobar (3): 65-79,99 ocjenjskih bodova; D – dovoljan (2): 50-64,99 ocjenjskih bodova.

Obvezatna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Siegrist J. Medizinische Soziologie, Urban & Fischer Verlag/Elsevier GmbH; 6 edition, Deutschland, 2005.

Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. Mathe T. Medizinische Soziologie und Sozialmedizin (Basiswissen Therapie), Schulz-Kirchner; 2., vollst. überarb. edition, 2005.

Broj primjeraka obvezatne literature u odnosu na broj studenata koji trenutačno pohađaju nastavu na predmetu

<i>Naslov</i>	<i>Broj primjeraka</i>	<i>Broj studenata</i>
Siegrist J. Medizinische Soziologie, Urban & Fischer Verlag/Elsevier GmbH; 6 edition, Deutschland, 2005.	Koristit će se kupljena licenca za on-line udžbenike. Pristup će dobiti svi studenti koji su upisani u studijski program.	

Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompe-tencija

Anonimna, kvantitativna, standardizirana studentska anketa o kvaliteti organizacije i održavanja nastave, sadržaju predmeta i radu nastavnika koju provodi Ured za kvalitetu Medicinskog fakulteta Osijek i Jedinstvena sveučilišna anketa koju provodi Centar za kvalitetu Sveučilišta J.J. Strossmayera u Osijeku. Ocjenjuju se korisnost predavanja iz perspektive studenata, nastavni sadržaj, pripremljenost nastavnika, jasnoća izlaganja, količina novih sadržaja i kvaliteta prezentacije. Administrativno se uspoređuje nastavni plan i njegovo izvršenje. Kontrolira se i analizira sudjelovanje studenata na predavanjima i vježbama te razlozi izostanaka.